

NAŘÍZENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY (EU) č. 465/2012

ze dne 22. května 2012,

kterým se mění nařízení (ES) č. 883/2004 o koordinaci systémů sociálního zabezpečení a nařízení (ES) č. 987/2009, kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízení (ES) č. 883/2004

(Text s významem pro EHP a Švýcarsko)

EVROPSKÝ PARLAMENT A RADA EVROPSKÉ UNIE,

s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie, a zejména na článek 48 této smlouvy,

s ohledem na návrh Evropské komise,

po postoupení návrhu legislativního aktu vnitrostátním parlamentům,

v souladu s řádným legislativním postupem ⁽¹⁾,

vzhledem k těmto důvodům:

- (1) Aby se zohlednily právní změny v některých členských státech a zajistila právní jistota zúčastněných stran, je třeba upravit nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 883/2004 ⁽²⁾ a nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 987/2009 ⁽³⁾.
- (2) Správní komise pro koordinaci systémů sociálního zabezpečení předložila příslušné návrhy týkající se koordinace systémů sociálního zabezpečení, jejichž cílem je zlepšit a modernizovat právo Unie a které byly začleněny do tohoto nařízení.
- (3) Změny v sociální realitě mohou mít vliv na koordinaci systémů sociálního zabezpečení. Aby se na tyto změny reagovalo, jsou nezbytné změny v oblasti určování použitelných právních předpisů a dávek v nezaměstnanosti.
- (4) Pojem „mateřské letiště“ pro členy letové posádky a posádky palubních průvodčích podle práva Unie je vymezen v příloze III nařízení Rady (EHS) č. 3922/91 ze dne 16. prosince 1991 o harmonizaci technických

požadavků a správních postupů v oblasti civilního letectví ⁽⁴⁾. Aby se usnadnilo uplatňování hlavy II nařízení (ES) č. 883/2004 v případě této skupiny osob, je opodstatněné vytvořit zvláštní pravidlo spočívající v tom, že se pojem „mateřské letiště“ uplatní jako kritérium pro určení právních předpisů použitelných pro členy letové posádky a posádky palubních průvodčích. Právní předpisy použitelné pro členy letové posádky a posádky palubních průvodčích by však měly zůstat ustálené a kritérium „mateřského letiště“ by nemělo vést k častým změnám použitelných právních předpisů z důvodu rozvržení pracovní činnosti v tomto odvětví nebo sezónních požadavků.

- (5) Mělo by být vyjasněno, že v případě, kdy osoba pracuje ve dvou nebo více členských státech, se podmínka výkonu „podstatné části“ činnosti ve smyslu čl. 13 odst. 1 nařízení (ES) č. 883/2004 vztahuje také na osoby vykonávající činnosti pro různé podniky nebo zaměstnavatele.
- (6) Nařízení (ES) č. 883/2004 by mělo být změněno vložением nového ustanovení, které zajistí, aby příhraniční pracovník vykonávající samostatně výdělečnou činnost, který se stane zcela nezaměstnaným, obdržel dávky, pokud získal doby pojištění jako osoba samostatně výdělečně činná či doby samostatně výdělečné činnosti uznávané pro účely přiznání dávek v nezaměstnanosti v příslušném členském státě a pokud v členském státě bydliště neexistuje žádný systém dávek v nezaměstnanosti, který by se vztahoval na osoby samostatně výdělečně činné. Uvedené ustanovení by mělo být na základě zkušeností získaných během dvou let provádění přezkoumáno a případně změněno.
- (7) Nařízení (ES) č. 883/2004 a (ES) č. 987/2009 by proto měla být odpovídajícím způsobem změněna,

PŘIJALY TOTO NAŘÍZENÍ:

Článek 1

Nařízení (ES) č. 883/2004 se mění takto:

- 1) V celém znění se slova „Komise Evropských společenství“ nahrazují slovy „Evropská komise“ v příslušném mluvnickém tvaru.

⁽¹⁾ Postoj Evropského parlamentu ze dne 18. dubna 2012 (dosud nezveřejněný v Úředním věstníku) a rozhodnutí Rady ze dne 10. května 2012.

⁽²⁾ Úř. věst. L 166, 30.4.2004, s. 1.

⁽³⁾ Úř. věst. L 284, 30.10.2009, s. 1.

⁽⁴⁾ Úř. věst. L 373, 31.12.1991, s. 4.

2) Vkládá se nový bod odůvodnění, který zní:

„(18b) V příloze III nařízení Rady (EHS) č. 3922/91 ze dne 16. prosince 1991 o harmonizaci technických požadavků a správních postupů v oblasti civilního letectví (*) je pojem „mateřského letiště“ pro členy letové posádky a posádky palubních průvodčích definován jako místo, které provozovatel určí členu posádky, v němž člen posádky obvykle začíná a končí dobu služby nebo sérii dob služby a v němž provozovatel za normálních okolností není odpovědný za ubytování dotyčného člena posádky. Aby se usnadnilo uplatňování hlavy II tohoto nařízení v případě členů letové posádky a posádky palubních průvodčích, je oprávněné uplatňovat pojem „mateřského letiště“ jako kritérium pro určení právních předpisů použitelných pro členy letové posádky a posádky palubních průvodčích. Právní předpisy použitelné pro členy letové posádky a posádky palubních průvodčích by však měly zůstat ustálené a zásada mateřského letiště by neměla vést k častým změnám použitelných právních předpisů z důvodu rozvržení pracovní činnosti v tomto odvětví nebo sezónních požadavků.“

(*) Úř. věst. L 373, 31.12.1991, s. 4.“

3) Článek 9 se nahrazuje tímto:

„Článek 9

Prohlášení členských států o oblasti působnosti tohoto nařízení

1. Členské státy písemně oznámí Evropské komisi prohlášení učiněná podle čl. 1 písm. l), právní předpisy a systémy uvedené v článku 3, uzavřené úmluvy uvedené v čl. 8 odst. 2, minimální dávky uvedené v článku 58 a neexistenci systému pojištění uvedeného v čl. 65a odst. 1, jakož i jejich podstatné změny. V těchto oznámeních je uveden den, od něhož se toto nařízení použije na systémy členskými státy v nich uvedené.

2. Tato oznámení se předkládají Evropské komisi každý rok a jsou v potřebné míře zveřejňována.“

4) V článku 11 se doplňuje nový odstavec, který zní:

„5. Činnost, kterou člen letové posádky nebo posádky palubních průvodčích vykonává v oblasti osobní nebo nákladní letecké dopravy, se považuje za činnost vykonávanou v členském státě, ve kterém se nachází jeho mateřské letiště ve smyslu přílohy III nařízení (EHS) č. 3922/91.“

5) V článku 12 se odstavec 1 nahrazuje tímto:

„1. Osoba, která jako zaměstnanec provozuje v členském státě činnost jménem zaměstnavatele, jenž zde běžně vykonává své činnosti, a která je tímto zaměstnavatelem vyslána do jiného členského státu, aby zde konala práci jménem tohoto zaměstnavatele, podléhá i nadále právním předpisům prvního členského státu, nepřesahuje-li předpokládaná doba trvání takové práce 24 měsíců a není-li daná osoba vyslána za účelem nahrazení jiné vyslané osoby.“

6) V článku 13 se odstavec 1 nahrazuje tímto:

„1. Na osobu, která jako zaměstnanec obvykle pracuje ve dvou nebo více členských státech, se vztahují:

a) právní předpisy členského státu, na jehož území má bydliště, vykonává-li podstatnou část své činnosti v tomto členském státě, nebo

b) nevykonává-li podstatnou část své činnosti v členském státě, na jehož území má bydliště,

i) právní předpisy členského státu, na jehož území se nachází sídlo nebo místo podnikání podniku nebo zaměstnavatele, pokud je tato osoba zaměstnána jedním podnikem nebo zaměstnavatelem, nebo

ii) právní předpisy členského státu, na jehož území se nachází sídlo nebo místo podnikání podniků nebo zaměstnavatelů, pokud je tato osoba zaměstnána dvěma či více podniky nebo zaměstnavateli, kteří mají sídlo nebo místo podnikání pouze v jednom členském státě, nebo

iii) právní předpisy členského státu, na jehož území se nachází sídlo nebo místo podnikání podniku nebo zaměstnavatele, jiného než je členský stát bydliště, je-li tato osoba zaměstnána dvěma nebo více podniky nebo zaměstnavateli, kteří mají sídlo nebo místo podnikání ve dvou členských státech, z nichž jeden je členským státem bydliště, nebo

iv) právní předpisy členského státu, na jehož území má tato osoba bydliště, je-li zaměstnána dvěma a více podniky nebo zaměstnavateli, z nichž alespoň dva mají sídlo nebo místo podnikání v různých členských státech jiných, než je členský stát bydliště.“

7) V článku 36 se odstavec 2a nahrazuje tímto:

„2a. Příslušná instituce nemůže osobě, která utrpěla pracovní úraz nebo onemocněla nemocí z povolání a která má nárok na dávky ze strany této instituce, odmítnout udělit povolení uvedené v čl. 20 odst. 1, pokud této osobě nemůže být léčení odpovídající jejímu stavu ve lhůtě, která je odůvodnitelná z lékařského hlediska, s přihlédnutím k jejímu aktuálnímu zdravotnímu stavu a k pravděpodobnému průběhu nemoci, poskytnuto na území členského státu, ve kterém má bydliště.“

8) Článek 63 se nahrazuje tímto:

„Článek 63

Zvláštní ustanovení o upuštění od pravidel týkajících se bydliště

Pro účely této kapitoly se článek 7 použije pouze v případech stanovených v člancích 64, 65 a 65a a v mezích v nich stanovených.“

9) Vkládá se nový článek, který zní:

„Článek 65a

Zvláštní ustanovení pro zcela nezaměstnané příhraniční pracovníky vykonávající samostatně výdělečnou činnost v případě, že v členském státě bydliště neexistuje pro osoby samostatně výdělečně činné žádný systém dávek v nezaměstnanosti

1. Odchylně od článku 65 se zcela nezaměstnaná osoba, která jakožto příhraniční pracovník naposledy získala doby pojištění jako osoba samostatně výdělečně činná nebo doby samostatně výdělečně činnosti uznávané pro účely přiznávání dávek v nezaměstnanosti v jiném členském státě, než je její členský stát bydliště, a jejíž členský stát bydliště předložil oznámení, že v tomto členském státě neexistuje žádný systém dávek v nezaměstnanosti, který by se vztahoval na jakoukoli kategorii osob samostatně výdělečně činných, zapíše do evidence služeb zaměstnanosti a je těmto službám k dispozici v členském státě, v němž vykonávala svou poslední činnost jako osoba samostatně výdělečně činná, a po dobu, kdy o dávky žádá, soustavně dodržuje podmínky stanovené právními předpisy posledně uvedeného členského státu. Zcela nezaměstnaná osoba se může doplňkově přihlásit do evidence služeb zaměstnanosti v členském státě bydliště.

2. Dávky zcela nezaměstnané osobě uvedené v odstavci 1 poskytuje členský stát, jehož právním předpisům tato osoba naposledy podléhala, v souladu s platnými právními předpisy uvedeného členského státu.

3. Pokud zcela nezaměstnaná osoba uvedená v odstavci 1 nechce být k dispozici službám zaměstnanosti v členském státě, v němž naposledy vykonávala činnost, nebo po přihlášení v evidenci nechce zůstat a chce se ucházet o práci v členském státě bydliště, použije se obdobně článek 64, s výjimkou čl. 64 odst. 1 písm. a). Příslušná instituce může dobu uvedenou v první větě čl. 64 odst. 1 písm. c) prodloužit do konce doby nároku na dávky.“

10) V článku 71 se odstavec 2 nahrazuje tímto:

„2. Správní komise se usnází kvalifikovanou většinou, jak je vymezena ve Smlouvách, s výjimkou přijímání jejich stanov, které se vypracují na základě vzájemné dohody jejich členů.

Rozhodnutí o otázkách výkladu uvedených v čl. 72 písm. a) jsou v potřebné míře zveřejňována.“

11) Vkládá se nový článek, který zní:

„Článek 87a

Přechodná ustanovení pro uplatňování nařízení (EU) č. 465/2012

1. Pokud se v důsledku vstupu nařízení (EU) č. 465/2012 v platnost vztahují na určitou osobu, v souladu s hlavou II tohoto nařízení, právní předpisy jiného členského státu než toho, jehož právní předpisy se na ní vztahovaly přede dnem vstupu uvedeného nařízení v platnost, použijí se na tuto osobu i nadále právní předpisy členského státu použitelné před uvedeným dnem, a to po přechodné období dokud nedojde ke změně příslušné situace, v každém případě však nejvýše po dobu deseti let ode dne vstupu nařízení (EU) č. 465/2012 v platnost. Taková osoba může požádat, aby se na ni přechodné období nadále nevztahovalo. Tato žádost se podává instituci, kterou určí příslušný orgán členského státu bydliště. Má se za to, že žádosti podané do 29. září 2012 nabývají účinku dne 28. června 2012. Žádosti podané po dni 29. září 2012 nabývají účinku prvním dnem měsíce následujícího po jejich podání.

2. Do 29. června 2014 vyhodnotí správní komise provádění ustanovení stanovených v článku 65a tohoto nařízení a předloží zprávu o jejich uplatňování. Na základě této zprávy může Evropská komise případně předložit návrhy na změnu těchto ustanovení.“

12) Přílohy X a XI se mění v souladu s přílohou tohoto nařízení.

Článek 2

Nařízení (ES) č. 987/2009 se mění takto:

1) V čl. 6 odst. 1 se písmena b) a c) nahrazují tímto:

„b) právní předpisy členského státu, na jehož území má dotyčná osoba bydliště, vykonává-li zaměstnání nebo samostatně výdělečnou činnost ve dvou nebo více členských státech a vykonává-li část své činnosti nebo činností v členském státě bydliště nebo není-li dotyčná osoba výdělečně činná jako zaměstnanec ani jako osoba samostatně výdělečně činná;

c) ve všech ostatních případech právní předpisy členského státu, o jejichž uplatňování bylo požádáno nejdříve, vykonává-li osoba činnost nebo činnosti ve dvou nebo více členských státech.“

2) Článek 14 se mění takto:

a) odstavec 5 se nahrazuje tímto:

„5. Pro účely čl. 13 odst. 1 základního nařízení se osobou, která jako zaměstnanec obvykle pracuje ve dvou nebo více členských státech, rozumí osoba, která souběžně nebo střídavě vykonává pro stejný podnik nebo zaměstnavatele nebo pro různé podniky nebo zaměstnavatele jednu nebo více oddělených činností ve dvou nebo více členských státech.“;

b) vkládají se nové odstavce, které znějí:

„5a. Pro účely hlavy II základního nařízení se „sídlem nebo místem podnikání“ rozumí sídlo nebo místo podnikání, kde jsou přijímána zásadní rozhodnutí podniku a kde jsou vykonávány funkce jeho ústřední správy.

Pro účely čl. 13 odst. 1 základního nařízení se na zaměstnané členy letové posádky a posádky palubních průvodčích běžně poskytující služby v oblasti osobní nebo nákladní letecké dopravy ve dvou nebo více členských státech vztahují právní předpisy členského státu, ve kterém se nachází mateřské letiště, podle definice v příloze III nařízení Rady (EHS) č. 3922/91 ze dne 16. prosince 1991 o harmonizaci technických požadavků a správních postupů v oblasti civilního letectví (*).

5b. K okrajovým činnostem se pro účely určení použitelných právních předpisů podle článku 13 základního nařízení nepřihlíží. Článek 16 prováděcího nařízení se použije na všechny případy podle tohoto článku.

(*) Úř. věst. L 373, 31.12.1991, s. 4.“

3) V čl. 15 odst. 1 se druhá věta nahrazuje tímto:

„Tato instituce vydá dotčené osobě potvrzení uvedené v čl. 19 odst. 2 prováděcího nařízení a neprodleně zpřístupní instituci určené příslušným orgánem členského státu, ve kterém je činnost vykonávána, informace týkající se použitelných právních předpisů vztahujících se na uvedenou osobu v souladu s čl. 11 odst. 3 písm. b) nebo článkem 12 základního nařízení.“

4) V článku 54 se odstavec 2 nahrazuje tímto:

„2. Pro účely čl. 62 odst. 3 základního nařízení sdělí příslušná instituce členského státu, jehož právní předpisy se na dotyčnou osobu vztahovaly během jejího posledního zaměstnání nebo výkonu samostatné výdělečné činnosti, instituci místa bydliště na její žádost neprodleně všechny údaje potřebné pro výpočet dávek v nezaměstnanosti, které je schopna získat v členském státě, v němž se nachází, zejména vyšší pobíraného platu nebo příjmu ze samostatné výdělečné činnosti.“

5) Článek 55 se mění takto:

a) v odstavci 1 se první pododstavec nahrazuje tímto:

„1. Aby se na nezaměstnanou osobu odcházející do jiného členského státu vztahoval článek 64 nebo článek 65a základního nařízení, musí daná osoba před svým odchodem uvědomit příslušnou instituci a požádat ji o dokument potvrzující, že má i nadále nárok na dávky za podmínek stanovených v čl. 64 odst. 1 písm. b) základního nařízení.“;

b) doplňuje se nový odstavec, který zní:

„7. Odstavce 2 až 6 se použijí obdobně v situaci, na kterou se vztahuje čl. 65a odst. 3 základního nařízení.“

6) V článku 56 se odstavce 1 a 2 nahrazují tímto:

„1. Rozhodne-li se nezaměstnaná osoba v souladu s čl. 65 odst. 2 nebo čl. 65a odst. 1 základního nařízení zapsat se do evidence uchazečů o zaměstnání současně i v členském státě neposkytujícím dávky, a tím být rovněž k dispozici službám zaměstnanosti v tomto členském státě, uvědomí o této skutečnosti instituci a služby zaměstnanosti v členském státě, který dávky poskytuje.

Na žádost služeb zaměstnanosti členského státu neposkytujícího dávky zašlou služby zaměstnanosti v členském státě, který dávky poskytuje, relevantní informace týkající se registrace nezaměstnané osoby v evidenci a hledání zaměstnání.

2. Vyžadují-li právní předpisy použitelné v dotyčných členských státech splnění určitých povinností nebo činností souvisejících s hledáním zaměstnání ze strany nezaměstnané osoby, mají přednost ty v členském státě, který dávky poskytuje.

Nesplnění všech povinností nebo činností souvisejících s hledáním zaměstnání ze strany nezaměstnané osoby v členském státě neposkytujícím dávky nemá vliv na dávky přiznané v jiném členském státě.“

Článek 3

Toto nařízení vstupuje v platnost dvacátým dnem po vyhlášení v *Úředním věstníku Evropské unie*.

Toto nařízení je závazné v celém rozsahu a přímo použitelné ve všech členských státech.

Ve Štrasburku dne 22. května 2012.

Za Evropský parlament
předseda
M. SCHULZ

Za Radu
předseda
N. WAMMEN

PŘÍLOHA

Nařízení (ES) č. 883/2004 se mění takto:

1) Příloha X se mění takto:

a) v oddílu „NIZOZEMSKO“ se písmeno a) nahrazuje tímto:

„a) Zákon o podpoře pro mladé zdravotně postižené osoby při práci a zaměstnání ze dne 24. dubna 1997 (Wet Wajong)“;

b) v oddílu „SPOJENÉ KRÁLOVSTVÍ“:

i) písmeno c) se zrušuje,

ii) doplňuje se nové písmeno, které zní:

„e) Zaměstnanecký a podpůrný příspěvek vypočítávaný z příjmu (zákon o reformě sociálního zabezpečení z roku 2007 a zákon o reformě sociálního zabezpečení (Severní Irsko) z roku 2007).“

2) Příloha XI se mění takto:

a) V oddílu „NĚMECKO“ se bod 2 nahrazuje tímto:

„2. Bez ohledu na čl. 5 písm. a) tohoto nařízení a článek 7 svazku VI zákoníku sociálního zabezpečení (Sozialgesetzbuch VI) se může osoba, která je povinně pojištěna v jiném členském státě nebo pobírá starobní důchod podle právních předpisů jiného členského státu, stát účastníkem systému dobrovolného pojištění v Německu.“

b) V oddílu „FRANCIE“ se zrušuje bod 1.

c) Oddíl „NIZOZEMSKO“ se mění takto:

i) v bodě 1 se zrušuje písmeno g),

ii) v bodě 1 se doplňuje nové písmeno, které zní:

„h) Pro účely čl. 18 odst. 1 tohoto nařízení mají osoby uvedené v bodě 1 písm. a) podbodě ii) této přílohy, které dočasně pobývají v Nizozemsku, s ohledem na čl. 11 odst. 1, 2 a 3 a čl. 19 odst. 1 zákona o zdravotním pojištění (Zorgverzekeringswet) nárok na věcné dávky od instituce místa pobytu v souladu s přístupem uplatňovaným vůči pojištěným osobám v Nizozemsku, jakož i na věcné dávky poskytované podle obecného zákona o mimořádných léčebných výdajích (Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten).“

iii) bod 2 se mění takto:

a) v návěti a) v písmenu a) se slova „(nizozemských právních předpisů o obecném starobním pojištění)“ nahrazují slovy „(obecného zákona o starobním důchodu)“;

b) v písm. b) prvním pododstavci se slova „podle uvedených právních předpisů“ nahrazují slovy „podle výše uvedených právních předpisů“;

c) v písm. g) druhém pododstavci se slova „(nizozemského zákona o obecném pojištění pozůstalých)“ nahrazují slovy „(zákona o obecném pojištění pozůstalých)“;

iv) bod 3 se mění takto:

- a) v větě se slova „(nizozemského zákona o obecném pojištění pozůstalých)“ nahrazují slovy „(zákona o obecném pojištění pozůstalých)“;
- b) v písm. d) prvním pododstavci se slova „podle uvedených právních předpisů“ nahrazují slovy „podle výše uvedených právních předpisů“.

v) bod 4 se mění takto:

- a) v písm. a) podbodě i) první odrážce se slova „zákona o pracovní neschopnosti“ nahrazují slovy „zákona o invalidním pojištění“;
 - b) v písm. a) podbodě ii) se slova „(zákon o pracovní neschopnosti osob samostatně výdělečně činných)“ nahrazují slovy „(zákon o pojištění osob samostatně výdělečně činných pro případ pracovní neschopnosti)“.
-